

Kansalaisten hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää korkeatasoista sosiaalityön tutkimusta – vuoden 2026 rahoituspäätös horjuttaa luottamusta

Sosiaalityön yliopistollisen tutkimuksen valtionavustus on ollut vuodesta 2020 lähtien keskeinen väline vahvistaa sosiaalihuollon ja sosiaalityön tietopohjaa. Terveystieteiden tutkimusta valtio on rahoittanut vastaavalla tavalla jo pitkään.

Sosiaalihuollon tutkimukselle kohdennetun rahoituksen merkitys on korostunut vuonna 2023 alkaneen hyvinvointialueuudistuksen myötä. Uudistus loi edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon entistä vankemmalle yhteistyölle ja nosti esiin uusia tietotarpeita. Yliopistojen oma rahoitus ei kata tällaista tutkimusta.

Huoltaja-säätiö esittää vakavan huolensa sosiaali- ja terveysministeri **Wille Rydmanin** asiantuntija-arvioinnista poikkeavasta päätöksestä puolittaa vuodelle 2026 varattu kahdeksan miljoonan euron rahoitus sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen. Huolta herättää myös ministerin näkemys rahoituksen tarpeettomuudesta.

Sosiaalityön tutkimus kohdentuu yhteiskunnassa kaikkein haavoittuvimmissa asemassa olevien kansalaisten elämäntilanteisiin ja palvelutarpeisiin. Kun rahoitusta näin leikataan, palvelujen vaikuttavuus, laatu ja asiakasturvallisuus voivat heikentyä vakavasti.

Sosiaalipalvelujen on perustuttava tutkimustietoon terveystieteiden palvelujen tavoin. Ministerin esittämä ”tutkimushankkeen perusteltavuus vallitsevassa valtiontalouden tilanteessa” ei vastaa niitä tavoitteita, painoaloja ja kriteerejä, joita sosiaali- ja terveysministeriö oli asettanut rahoitukselle.

Suomalainen yhteiskunta on perustunut lainsäädännön turvaamana selkeään työnjakoon politiikan, hallinnon, palvelutoiminnan ja tiedeyhteisön kesken. Kun tutkimus tulee näin poliittisesti ohjatuksi, yhteistyön ja luottamuksen lähtökohdat murenevat. Tieteen vapaus on myös yksi oikeusvaltion keskeisistä periaatteista.

Kysymys ei ole siitä, onko ministerillä asiassa muodollinen päätösvalta. Kysymys on siitä, onko päätös tehty hyvän hallinnon, vertaisarviointiin perustuvan tutkimusrahoituksen ja hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun edellyttämällä tavalla. Harkinnanvarainen valtionavustus ei ole mielivaltainen etuus. Myös harkinnanvaraisessa rahoituksessa viranomaisen on perusteltava, miksi asiantuntija-arvioinnin puoltama hanke sivuutetaan ja miksi haussa ilmoitetusta rahoituskehiksestä jätetään huomattava osa käyttämättä.

Huoltaja-säätiö katsoo, että päätöksenteon perusteet tulee julkaista siltä osin kuin ne koskevat asiantuntija-arvioinnista poikkeamista, rahoituskehiksen puolittamista ja hakemuskohtaisten arviointikriteerien soveltamista. Avoimuus on välttämätöntä, jotta voidaan arvioida, onko päätös ollut hallintolain, valtionavustuslain ja sosiaalihuoltolain mukainen.

Lisäksi Huoltaja-säätiö ehdottaa, että sosiaalityön tutkimusrahoituksesta päättäminen siirretään terveydenhuollon rahoituksen tavoin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueille perustettaville sosiaalihuollon tutkimustoimikunnille. Näin rahoitus olisi vastaisuudessa turvassa poliittiselta mielivallalta.

~~~~~

Vuonna 1953 perustettu Huoltaja-säätiö tukee sosiaalihuollon kehittämistä ja vahvistaa sosiaalialan ammattilaisten osaamis- ja tietopohjaa. Huoltaja-säätiö on riippumaton ja taloudellisesti omavarainen sosiaalihuollon asiantuntijaorganisaatio.

Huoltaja-säätiön kannanotto

26.6.2026

LISÄTIETOJA:

Huoltaja-säätiön hallituksen pj. **Marja Heikkilä**, puh. 040 054 6613

Huoltaja-säätiön toiminnanjohtaja **Lea Suoninen-Erhiö**, puh. 050 441 7063

